

Hallituksen esitys Eduskunnalle Slovenian kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi Slovenian kanssa toukokuussa 2002 tehdyn kansainvälistä maantieliikennettä koskevan sopimuksen ja sen voimaansaattamista koskevan lakiehdotuksen.

Sopimus on Suomen ja eräiden Euroopan unionin ulkopuolisten valtioiden kanssa tehtyjen sopimusten kaltainen ja sen tarkoituksena on saattaa maiden välisten maantiekuljetusten järjestelyt kansainvälisen käytännön mukaisiksi.

Sopimuksen keskeisenä tavoitteena on kuljetuslupajärjestelmän käyttöönotto maiden välisissä linja-auto- ja kuorma-autokuljetuksissa. Lisäksi sopimuksessa on määräyksiä velvollisuudesta ilmoittaa rikkomuksista ja niiden seuraamuksista toisen so-

pimuspuolen viranomaisille sekä määräyksiä eräiden liikenteen harjoittamiseen liittyvien verojen, maksujen ja tullien vastavuoroisesta vapautuksesta.

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että sopimuksen voimaansaattamiselle välttämättömät lainsäädännölliset toimenpiteet on saatettu loppuun.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kun sopimus tulee voimaan.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Nykytila ja toimivalta	3
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	3
3. Esityksen vaikutukset	4
3.1. Taloudelliset vaikutukset	4
3.2. Ympäristövaikutukset	4
3.3. Yritysvaikutukset	4
4. Asian valmistelu.....	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	4
1. Sopimuksen sisältö	4
2. Lakiehdotuksen perustelut.....	6
3. Voimaantulo.....	6
4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	6
LAKIEHDOTUS	9
Slovenian kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen lain- säädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	9
LIITE	10

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja toimivalta

Jugoslavian hajottua ja Slovenian itsenäistyttyä on osoittautunut tarpeelliseksi tehdä maantieliikennesopimus Suomen ja Slovenian välillä. Sopimus vakiinnuttaa kansainvälisten maantiekuljetusten hallinnollisia menettelyjä. Molempien maiden liikenneministeriöt ovat toistaiseksi vaihtaneet kansainvälisen käytännön mukaisia kuljetuslupia tavaraliikenteen harjoittamiseen. Liikenne on toistaiseksi ollut varsin vähäistä.

Sopimuksella on tarkoitus järjestää suomalaisten liikenteenharjoittajien maantiekuljetukset Slovenian kanssa samoilla periaatteilla tapahtuvaksi kuin muidenkin Euroopan unionin ulkopuolisten Keski- ja Itä-Euroopan maiden kanssa. Samankaltaiset sopimukset Suomella on muun muassa Bulgarian (SopS 58—59/1970), Puolan (SopS 17—18/1970), Romanian (SopS 54—55/1968), Unkarin (SopS 25—26/1968) ja Ukrainan (SopS 42—43/2000) kanssa.

Liikenne kuuluu Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa palveluiden alaan, jossa jäsenvaltioilla on edelleen toimivaltaa. Toimivallan jako ei ole selvä, minkä vuoksi komission on luodessaan yhteistä liikennepoliittikkaa kolmansia maita kohtaan pyydettävä säännönmukaisesti Euroopan unionin neuvostolta erillinen valtuutus neuvotteluiden käymiseen. Yhteisön tehtyä liikennettä koskevan sopimuksen kolmannen maan kanssa, jäsenvaltiot eivät voi enää tehdä sopimusta samasta asiasta. Euroopan unioni on tehnyt muun muassa rautatie- ja maantieliikennesopimuksen Sveitsin kanssa (EYVL L 114, 30.4.2002, s. 91—127), läpikulkuliikennesopimukset Unkarin (EYVL L 108, 18.4.2001, s. 28—47), Romanian (EYVL L 142, 31.5.2002, s. 75—91) ja Bulgarian (EYVL L 108, 18.4.2001, s. 6—26) kanssa sekä sopimuksen linja-autoilla tapahtuvasta kansainvälisestä satunnaisliikenteestä (Interbus-sopimus, EYVL L 321, 26.11.2002, s. 13—

43). Interbus-sopimuksen 25 artiklan mukaan sen määräykset korvaavat sopimuspuolten välisten sopimusten asiaa koskevat määräykset. Slovenia on 1 päivänä tammikuuta 2003 liittynyt Interbus-sopimukseen, joten sen määräykset korvaavat tämän sopimuksen 4 artiklan satunnaisliikennettä koskevat määräykset.

Euroopan yhteisön kauppapolitiikan keskeisenä osana tulliasiat kuuluvat yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan ja sopimuksen 9 artiklan tulleja ja tullittomuuksia koskevat määräykset ovat siten yhteisön tullilainsäädännön alaisia. Tullittomuuksista säädetään muun muassa yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 918/1983. Asetus ei estä jäsenvaltiota myöntämästä tullittomuutta, joka kuuluu kansainvälisen sopimuksen nojalla tavanomaisesti kuuluviin etuoikeuksiin. Artiklan tulleja koskevat määräykset eivät ole ristiriidassa yhteisön voimassa olevan lainsäädännön kanssa.

Slovenia liittyy Euroopan unionin jäseneksi 1 päivänä toukokuuta 2004. Tämän jälkeen sopimuksesta sovelletaan ainoastaan kolmannen maan liikenteestä Euroopan unionin ulkopuolelle annettuja määräyksiä.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sopimuksen määräykset tarjoavat molempien maiden liikenteen harjoittajille vastavuoroisen vapauden kuljetuselinkeinon harjoittamiseen maiden välisissä ja niiden kautta sekä niistä kolmanteen maahan tapahtuvissa maantiekuljetuksissa.

Sopimuksella luodaan myös vakiintuneet menettelytavat maantiekuljetuksia haittaavien esteiden käsittelemiselle maiden viranomaisten välillä. Lisäksi on sovittu maiden omien säädösten ja kansainvälisten sopimusten noudattamisesta.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Sopimuksella ei ole valtion talousarvioon ulottuvia vaikutuksia.

3.2. Ympäristövaikutukset

Suomen ja Slovenian välinen maantieliikenne on ollut varsin vähäistä. Sopimuksen ei arvioida merkittävästi lisäävän maantieliikennettä maiden välillä eikä sopimuksella tässä suhteessa ole ympäristövaikutuksia.

3.3. Yritysvaikutukset

Maantieliikenteen Suomen ja Slovenian vä-

lillä odotetaan jatkuvan vähäisenä eikä sopimuksella siten ole merkittäviä yritysvaikutuksia. Sopimuksella vahvistetaan nykyisen käytännön mukaiset menettelytavat.

4. Asian valmistelu

Neuvottelut kansainvälistä maantieliikennettä koskevasta sopimuksesta Suomen ja Slovenian välillä käytiin vuoden 1999 lopussa. Sopimus allekirjoitettiin Bukarestissa 29 toukokuuta 2002.

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä. Ulkoasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä ja oikeusministeriöltä pyydettiin esityksestä lausunnot. Annetut lausunnot on otettu huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisala. Sopimuksen mukaan molempien maiden liikenteenharjoittajilla on omassa maassaan rekisteröidyillä ajoneuvoilla oikeus harjoittaa maantieliikennettä maiden välillä tai niiden kautta.

Lisäksi artiklassa todetaan, ettei tämä sopimus vaikuta muista kansainvälisistä sitoumuksista aiheutuviin velvoitteisiin ja oikeuksiin.

2 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt termit.

3 artikla. Säännölliseen linja-autoliikenteeseen tarvitaan artiklan nojalla molempien valtioiden omalle alueelleen myöntämä lupa. Säännöllistä linja-autoliikennettä on lähinnä luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain (343/1991), myöhemmin henkilöliikennelaki, 2 §:ssä tarkoitettu linjaliikenne.

Luvat säännölliseen linja-autoliikenteeseen tulee sopimuksen mukaan evätä tai myöntää kolmen kuukauden kuluessa. Sopimuksessa ei ole säädetty määräajan alkamishetkeä, joten se määräytyy sopimuspuolen kansallisen

lainsäädännön mukaan. Luvat myönnetään enintään viideksi vuodeksi. Henkilöliikennelain 10 §:n mukaan linjaliikennelupa myönnetään enintään kymmeneksi vuodeksi. Luvan käsittelylle ei ole Suomen lainsäädännössä annettu aikarajaa mutta kansainvälistä henkilöliikennettä koskevassa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 11/98 käsittelylle on määrätty neljän kuukauden aikaraja. Sopimuksen mukaan luvan peruuttamiselle on liikennöitsijälle annettu kolmen kuukauden aikaraja.

4 artikla. Artikla sisältää määräyksiä satunnais- ja edestakaisliikenteestä. Määräyksiä ei sovelleta, koska Slovenia on liittynyt Interbus-sopimukseen 1 päivänä tammikuuta 2003 ja Interbus-sopimuksen 25 artiklan mukaan sen määräykset korvaavat sopimuspuolten välisten sopimusten asiaa koskevat määräykset.

5 artikla. Artiklan mukaan matkustajaliikenteen liikennöintilupaa ei voi siirtää toiselle. Kabotaasiliikenne on kielletty. Kabotaa-siksi ei kuitenkaan katsota Suomen henkilöliikennelain tulkinnan mukaisesti retkiä niille matkustajille, jotka sama liikenteenharjoittaja on aiemmin tuonut. Matkustajaluettelo on pidettävä mukana näissäkin kuljetuksissa.

6 artikla. Artiklan mukaan tavaroiden kahdenkeskisiin ja läpikulkukuljetuksiin tarvitaan pääsääntöisesti lupa. Poikkeukset lupamenettelystä on sovittu 7 artiklassa.

7 artikla. Artiklassa luetellut, eräät kansainvälisen käytännön mukaiset tavaraliikenteen poikkeuskuljetukset vapautetaan luvista.

Artiklan mukaan toimivaltaiset viranomaiset, Suomessa liikenne- ja viestintäministeriö, voivat päättää lisäpoikkeuksista. Luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä annetun lain (342/1991), myöhemmin tavaraliikennelaki, 5 §:n mukaan liikenne- ja viestintäministeriö voi, saatuaan asianomaisen valtuuden, sopia poikkeuksista lupamenettelystä kansainvälisten maantiekuljetusten osalta. Artiklassa tarkoitettu menettely laajentaa tätä liikenne- ja viestintäministeriön valtuutta.

8 artikla. Artiklan mukaan sopimuspuolet vaihtavat sovitun määrän tavaraliikennelupia vuosittain. Luvat ovat voimassa seuraavan kalenterivuoden tammikuun loppuun. Lupia ei voi siirtää toiselle liikenteenharjoittajalle. Jokaisella ajoneuvolla on oltava oma lupa. Ajoneuvoyhdistelmässä vetoauto määrää luvan tarpeen. Kabotaasiliikenteeseen vaaditaan toimivaltaisen viranomaisen antama erityinen lupa.

9 artikla. Artiklassa on sovittu eräistä vastavuoroisista vapautuksista eräistä ajoneuvon liittyvistä veroista ja tienkäyttömaksuista sekä eräistä tulleista ja lupiin liittyvistä maksuista. Vapautukset ovat kansainvälisen käytännön mukaisia.

Tulleja ja tullittomuuksia koskevat määräykset ovat Euroopan yhteisön tullilainsäädännön alaisia. Tullittomuuksista säädetään muun muassa yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 918/1983. Asetus ei estä jäsenvaltiota myöntämästä tullittomuutta, joka kuuluu kansainvälisen sopimuksen nojalla tavanomaisesti kuuluviin etuoikeuksiin. Artiklan tulleja koskevat määräykset eivät ole ristiriidassa yhteisön voimassa olevan lainsäädännön kanssa.

10 artikla. Artiklan mukaan toisen sopimuspuolen alueen säädösten edellyttämät mittojen ja massojen ylittämistä koskevat erikoiskuljetusluvut on hankittava asianomaiselta viranomaiselta, Suomessa Tiehallinnolta. Erikoiskuljetusluvista on säädetty erikois-

kuljetuksista ja erikoiskuljetusajoneuvoista annetussa liikenneministeriön päätöksessä (1715/1992).

11 artikla. Vaarallisten aineiden kuljetuksissa noudatettaisiin artiklan mukaan vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä kuljetuksista tehtyä sopimusta (ADR) (SopS 23/1979), pilaantuvien tavaroiden kuljetuksissa helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisistä kuljetuksista ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävästä erityiskalustosta tehtyä sopimusta (ATP) (SopS 48/1981) ja ajo- ja lepoajoissa ja ajopiirturin käytössä noudatetaan kansainvälisessä maantieliikenteessä toimivien ajoneuvojen miehistöjen työtä koskevaa eurooppalaista sopimusta (AETR) (SopS 66/1999). Lisäksi artiklan mukaan sopimuspuolet sitoutuvat edistämään sellaisten ajoneuvojen käyttöä, jotka vastaavat turvallisuus- ja päästöstandardeja, muun muassa antamalla etusijan ajoneuvoille, jotka vastaavat uusimpia standardeja.

12 artikla. Artiklan mukaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvat ja muut vaadittavat asiakirjat on pidettävä mukana ajoneuvossa ja vaadittaessa esitettävä valvontaviranomaisille.

13 artikla. Artiklassa todetaan, että liikenteenharjoittajat ja ajoneuvojen miehistöt ovat velvollisia noudattamaan sen valtion säännöksiä, jonka alueella he ovat.

Artiklan mukaan molempien maiden toimivaltaiset viranomaiset ovat velvollisia antamaan tietoja toisen sopimuspuolen toimivaltaiselle viranomaiselle sen liikenteenharjoittajan tekemistä sopimuksen rikkomuksista ja niistä seuranneista toimenpiteistä. Eriytyisen vakavissa tapauksissa asianomaisen liikenteenharjoittajan pääsy maahan voidaan väliaikaisesti estää. Sopimuspuolten on tiedotettava toisilleen tehdyistä päätöksistä.

14 artikla. Artiklan mukaan sopimuspuolten on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sopimuksen täytäntöönpanemiseksi, muun muassa avustettava toisiaan sopimuksen soveltamistarkoituksessa.

Sopimusta hallinnoimaan toimivaltaiset viranomaiset asettavat sekakomitean, joka koostuu tarvittaessa.

15 artikla. Artiklassa määritellään tämän sopimuksen voimaantulo. Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua

siitä päivästä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että sopimuksen voimaansaattamiselle tarpeelliset menettelyt on toteutettu.

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Kumpikin sopimuspuoli voi lakkauttaa sopimuksen kirjallisella ilmoituksella toiselle sopimuspuolelle. Sopimuksen voimassaolo päättyy kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin irtisanomisilmoitus on vastaanotettu.

Artiklan mukaan sopimus on allekirjoitettu suomen, sloveenin ja englannin kielellä. Erimielisyyksien syntyessä etusija annetaan englanninkieliselle sopimusversiolle.

2. Lakiehdotuksen perustelut

Laki Slovenian kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

1 §. Pykälä sisältää säännöksen, jolla saatetaan voimaan ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan.

2 §. Pykälä sisältää säännöksen, jonka mukaan kummankin sopimuspuolen toimivaltainen viranomais- tai luovuttaa toisen sopimuspuolen toimivaltaiselle viranomaiselle tietoja, jotka koskevat yksittäisen liikenteen harjoittajan tekemiä sopimusrikkomuksia ja niistä liikenteen harjoittajalle seuranneita toimenpiteitä. Säännös on tarpeellinen, koska viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaan ei ole mahdollista luovuttaa tietoja toisen valtion viranomaisille, jollei siitä ole lailla erikseen säädetty.

3 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

3. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että sopimuksen voimaansaattamiselle välttämättömät lainsäädännölliset toimenpiteet on saatettu loppuun. Esitykseen sisältyvä voimaansaattamislakiehdotus on tarkoitettu tulemaan

voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp).

Sopimuksen usea artikla käsittelee kansainvälisen maantieliikenteen lupajärjestelmää, lupaehtoja ja sallittuja liikennemuotoja. Näiden artiklojen säätämisyjärjestyksestä päätettäessä tulee ottaa huomioon perustuslain 18 §:n 1 momentti, jonka mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan elinkeinolla.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään (PeVL 35/1998 vp, 4 ja 23/2000 vp) pitänyt elinkeinovapautta perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraistamisen olevan poikkeuksellisesti mahdollista. Valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat ennustettavuuden viranomais-toiminnasta. Elinkeinotoiminnan luvanvaraisuudesta on aina säädettävä lailla.

Sopimuksen 1 artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisala ja sopimuksen suhde

oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka aiheutuvat sopimuspuolten muista kansainvälisistä sitoumuksista. Artiklan määräykset vaikuttavat välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten sopimusmääräysten tulkintaan ja soveltamiseen ja kuuluvat siten lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 2 artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisalan kannalta keskeiset käsitteet. Käsitteitä määrittävät sopimusmääräykset vaikuttavat välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten tulkintaan ja soveltamiseen ja kuuluvat siten lainsäädännön alaan (esimerkiksi PeVL 6/2001).

Sopimuksen 3 artikla koskee säännöllisessä linja-autoliikenteessä tarvittavia lupia, jotka molempien sopimuspuolien toimivaltaiset viranomaiset myöntävät omalle alueelleen. Suomen perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Artiklan määräykset koskevat perustuslaissa turvatun elinkeinonvapauden käyttämistä ja rajoittamista. Säännöllisestä linja-autoliikenteestä on säädetty henkilöliikennelaissa. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 5 artikla koskee matkustajaliikenteen yleisiä määräyksiä. Artiklan mukaan liikennöintilupaa ei voi siirtää muille liikenteenharjoittajille ja kabotaasiliikenteen harjoittaminen on kiellettyä. Edellä mainitun perustuslain 18 §:n 1 momentin perusteella artiklan määräykset koskevat perustuslaissa turvatun elinkeinonvapauden käyttämistä ja rajoittamista. Matkustajaliikenteestä on säädetty henkilöliikennelaissa. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 6 artiklassa säädetään tavaraliikenteen lupajärjestelmästä, jonka perusteella sopimuspuolen alueella kotipaikkaansa pitävä liikenteenharjoittaja voi toisen sopimuspuolen alueella suorittaa liikennettä sopimuspuolten alueiden välillä ja niiden alueiden kautta sekä liikennettä toisen sopimuspuolen alueella olevan paikan ja kolmannen maan alueella olevan paikan välillä. Kabotaasiliikenne on sallittu ainoastaan erikoisluvalla. Edellä mainitun perustuslain 18 §:n 1 momentin perusteella artiklan määräykset koskevat perustuslaissa turvatun

elinkeinonvapauden käyttämistä ja rajoittamista. Tavaraliikenteen lupajärjestelmästä on säädetty tavaraliikennelaissa. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 7 artiklan 1 kohdassa on luetelo liikenneryhmiä, jotka on vapautettu 6 artiklan lupavaatimuksista. Artiklan 1 kohdan määräykset koskevat liikenteenharjoittajien oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita. Artiklan 2 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset, Suomessa liikenne- ja viestintäministeriö, voivat päättää lisäpoikkeuksista. Tavaraliikennelain 5 §:n mukaan liikenne- ja viestintäministeriö voi, saatuaan asianomaisen valtuuden, sopia poikkeuksista lupamennettelystä kansainvälisten maantiekuljetusten osalta. Artiklassa tarkoitettu menettely laajentaa tätä liikenne- ja viestintäministeriön valtuutta. Artiklan 2 kohdan määräyksen osalta on Suomessa olemassa laintasoisia säännöksiä. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 8 artikla koskee tavaraliikenteen yleisiä määräyksiä. Artiklan mukaan sopimuspuolet vaihtavat sovitun määrän tavaraliikennelupia vuosittain. Luvat ovat voimassa 13 kuukautta kunkin kalenterivuoden alusta. Lupia ei voi siirtää toiselle liikenteenharjoittajalle ja jokaisella ajoneuvolla on oltava oma lupa. Kabotaasiliikenteen harjoittaminen on kielletty, ellei toimivaltainen viranomainen ole antanut erikoislupaa tähän. Edellä mainitun perustuslain 18 §:n 1 momentin perusteella artiklan määräykset koskevat perustuslaissa turvatun elinkeinonvapauden käyttämistä ja rajoittamista. Tavaraliikenteen lupajärjestelmästä on säädetty tavaraliikennelaissa. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 9 artiklassa on sovittu eräisiin ajoneuvoon liittyvien verojen ja tienkäyttömaksujen vastavuoroisista vapautuksista sekä eräistä tulleista ja lupiin liittyvistä maksuista. Vapautukset ovat kansainvälisen käytännön mukaisia. Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Perustuslain 81 §:n 2 momentin mukaan valtion viranomaisten virkatoimien, palvelujen ja muun toiminnan maksullisuuden sekä maksujen suuruuden

yleisistä perusteista säädetään lailla. Artikla sisältää määräyksiä valtion veroista ja maksuista vapauttamisesta ja siten määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 13 artikla koskee liikenteenharjoittajien velvoitteita ja rikkomusten seuraamuksia. Molempien maiden toimivaltaiset viranomaiset ovat velvollisia antamaan tietoa toisen sopimuspuolen toimivaltaiselle viranomaiselle sen liikenteenharjoittajan tekemistä sopimuksen rikkomuksista ja niistä seuranneista toimenpiteistä. Erityisen vakavissa tapauksissa asianomaisen liikenteenharjoittajan pääsy maahan voidaan väliaikaisesti estää. Liikenteenharjoittajaa koskevien tietojen vaihdon kannalta on perustuslain 10 §:n turvaama yksityisyyden suoja merkityksellinen. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Maahantulokiellon osalta merkityksellinen on perustuslain 9 §:n 1 turvaama liikkumisvapaus. Perustuslain 9 §:n 4 momentin mukaan ulkomaalaisen oikeudesta tulla

Suomeen ja oleskella maassa säädetään lailla. Artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Näin ollen sopimus voidaan hyväksyä yksinkertaisella äänen enemmistöllä, ja ehdotus sen voimaansaatamislainsäädännön tavallisen lain säätämisen järjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94: §:n mukaisesti esitetään, että

Eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan hallituksen ja Slovenian tasavallan hallituksen välillä kansainvälisestä maantieteestä Bukarestissa 29 päivänä toukokuuta 2002 tehdyn sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Slovenian kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Bukarestissa 29 päivänä toukokuuta 2002 Suomen tasavallan hallituksen ja Slovenian tasavallan hallituksen välillä kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Sopimuspuolten toimivaltainen viranomai-

nen voi luovuttaa toisen sopimuspuolen toimivaltaiselle viranomaiselle tietoja, jotka koskevat liikenteen harjoittajan tekemiä sopimusrikkomuksia ja niistä liikenteen harjoittajalle seuranneita toimenpiteitä.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 6 päivänä helmikuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri Johannes Koskinen

SOPIMUS**SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA SLOVENIAN TASAVALLAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ KANSAINVÄLISESTÄ HENKILÖ- JA TAVARALIIKENTEESTÄ MAANTEITSE**

Suomen tasavallan hallitus ja Slovenian tasavallan hallitus, jäljempänä sopimuspuolet: haluavat edistää kaupan ja taloussuhteiden kehitystä maittensa välillä; päättävät edistää tieliikenteen yhteistyötä markkinatalouden puitteissa; huolehtivat ympäristön- ja väestönsuojelusta, järkevästä energiankäytöstä, liikenneturvallisuudesta ja kuljettajien työolojen parantamisesta; pyrkivät intermodaaliliikenteen kehitykseen; ottavat huomioon tieliikennesopimuksen keskinäisen hyödyn ja edut; ovat sopineet ja päättäneet seuraavaa:

**I PYKÄLÄ
YLEISET MÄÄRÄYKSET****Artikla 1
Laajuus**

1. Tämä sopimusta sovelletaan sellaisten liikenteenharjoittajien harjoittamaan tieliikenteeseen, joilla on kotipaikka sopimuspuolen alueella sillä alueella rekisteröidyillä ajoneuvoilla, joiden lähtö- ja määräpaikat ovat mainitulla alueella ja jotka harjoittavat kauttakulkuliikennettä sen alueen kautta ja toisen sopimuspuolen alueen kautta.
2. Tämä sopimus ei vaikuta oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka aiheutuvat sopimuspuolten muista kansainvälisistä sitoumuksista.

**Artikla 2
Määritelmät**

Tässä sopimuksessa:

1. ”Liikenteenharjoittaja” tarkoittaa fyysistä henkilöä tai juridista henkilöä, jolla on kotipaikka yhden sopimuspuolen alueella ja joka on rekisteröity harjoittamaan henkilö- tai tavarakuljetuksia.
2. ”Ajoneuvo” tarkoittaa moottoriajoneuvoa, joka on rekisteröity yhden sopimuspuolen alueella ja joka rakenteensa ja kalustonsa puolesta on tarkoitettu henkilö- tai tavaraliikenteen harjoittamiseen.
3. ”Liikenne” tarkoittaa liikennettä ajoneuvolla, joko lastattuna tai lastaamattomana, jos ajoneuvo, perävaunu tai puoliperävaunu kuljetetaan junalla tai laivalla osan matkaa.
4. ”Kabotaasi” tarkoittaa henkilö- tai tavaraliikennettä, jota sopimuspuolen liikenteenharjoittaja harjoittaa toisen sopimuspuolen alueella olevien tiettyjen paikkojen välillä.
5. ”Sopimuspuolen alue” tarkoittaa vastaavasti Suomen tasavallan aluetta ja Slovenian tasavallan aluetta.
6. ”Kotipaikkamaa” tarkoittaa sopimuspuolen aluetta, jossa liikenteenharjoittaja on perustettu ja jossa ajoneuvo on rekisteröity.
7. ”Asemamaa” tarkoittaa sopimuspuolen aluetta, jossa liikenteenharjoittaja toimii ilman että sen ajoneuvo on rekisteröity siellä ja joka ei ole liikenteenharjoittajan kotipaikka.

8. ”Linja-auto” tarkoittaa ajoneuvoa, joka on rekisteröity yhden sopimuspuolen alueella ja joka rakenteensa ja kalustonsa puolesta soveltuu ja on tarkoitettu henkilöliikenteeseen ja joissa on kuljettajan paikan lisäksi enemmän kuin kahdeksan istumapaikkaa.
9. ”Säännöllinen henkilöliikenne” tarkoittaa matkustajaliikennettä määritetyllä reitillä ennalta laaditun ja julkaistun aikataulun mukaisesti. Matkustajat otetaan kyytiin tai jätetään ennalta määritetyille pysäkeille.
10. ”Satunnainen ja edestakaisliikenne” tarkoittaa liikennettä, joka ei kuulu säännöllisen henkilöliikenteen määritelmän piiriin.
11. ”Tarkastusasiakirja” tarkoittaa linja-autojen matkustajaluetteloa, joka on ASOR-sopimuksessa esitetyn mallin mukainen.

II PYKÄLÄ HENKILÖLIIKENNE

3 Artikla Säännöllinen liikenne

1. Säännöllinen linja-autoliikenne on lupajärjestelmän alaista. Sellaisen luvan myöntää lähtö-, määrä- ja kauttakulkumaan toimivaltainen viranomainen.
2. Lupa-anomus on tehtävä liikenteenharjoittajan kotipaikkamaan toimivaltaiselle viranomaiselle.
3. Luvat myönnetään sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten yhteisellä suostumuksella.
Päätös myöntää tai evätä lupa tehdään kolmen kuukauden kuluessa, ellei ole kysymys erikoistapauksista. Luvat ovat voimassa enintään viisi vuotta.
4. Toimintaehtomuutoksista ja liikenteen perumisesta päätetään 2 ja 3 pykälissä esitetyn menettelytavan mukaisesti.
Ellei liikenteelle ole enää kysyntää, harjoittaja voi perua sen ilmoittamalla asiasta kolmea kuukautta aikaisemmin luvat myöntäneille toimivaltaisille viranomaisille ja asiakkaille.

4 Artikla Satunnainen ja edestakaisliikenne

1. Satunnainen ja edestakaislinja-autoliikenne on lupajärjestelmän alaista. Sellaisen luvan myöntää lähtö-, määrä- ja kauttakulkumaan toimivaltainen viranomainen.
2. Poikkeuksena 1 pykälään alla lueteltu liikenne on vapautettu kaikista lupamenettelyistä asemamaan alueella:
 - a) Matkat suljettuina ovin, joissa sama kulkuväline kuljettaa samaa matkustajaryhmää koko matkan ajan ja tuo heidät takaisin lähtöpaikkaan;
 - liikenne, jossa menomatka tapahtuu lastattuna ja paluumatka lastaamattomana;
 - b) liikenne, jossa menomatka tapahtuu lastaamattomana ja paluumatka lastattuna edellyttäen, että matkustajat: on aiemmin tuonut sama liikennöitsijä sopimuspuolen alueelle, josta heidät noudetaan jälleen ja kuljetetaan kotipaikkamaan alueelle;
3. Matkustajien noutaminen vapautetun liikenteen matkalle ei ole sallittua, ellei ole myönnetty erikoislupaa.
14 artiklan mukaisesti asetettu sekakomitea voi laajentaa luvasta vapauttamisen koskemaan myös muita satunnais- ja edestakaisliikenteen ryhmiä.
4. Lupa-anomus on tehtävä asemamaan toimivaltaiselle viranomaiselle.
14 artiklan mukaisesti asetettu sekakomitea päättää lupa-anomuksen muodosta ja vaadittavista lisäasiakirjoista.

Päätös myöntää tai evätä lupa tehdään yhden kuukauden kuluessa, ellei ole kysymys erikoistapauksista.

1. Satunnaista ja edestakaisliikennettä, joka on vapautettu lupavaatimuksista ja jota harjoitetaan linja-autoilla, pitää valvoa tarkastusasiakirjalla. Tarkastusasiakirjan käyttöehdot ja siällön laatii 14 artiklassa mainittu sekakomitea.

5 artikla

Matkustajaliikenteen yleiset määräykset

1. Liikennöintilupia ei voi siirtää muille liikenteenharjoittajille.
2. Kabotaasiliikenteen harjoittaminen on kiellettyä. Yksinomaan sellaiselle matkustajaryhmälle järjestettäviä paikallismatkoja, jonka on tuonut kyseiselle paikkakunnalle sama liikenteenharjoittaja, ei pidetä kabotaasiliikenteenä edellyttäen, että heidät on merkitty matkustajaluetteloon ja toimivaltainen viranomaislainen on hyväksynyt heidät.

III PYKÄLÄ TAVARALIIKENNE

6 artikla

Lupajärjestelmä

1. Liikenteenharjoittajat, joiden kotipaikka on sopimuspuolen alueella, voivat lupajärjestelmän perusteella suorittaa toisen sopimuspuolen alueella:
 - a) liikennettä kahden sopimuspuolen alueiden välillä ja niiden alueiden kautta;
 - b) liikennettä toisen sopimuspuolen alueella olevan paikan ja kolmannen maan alueella olevan paikan välillä.
1. Kabotaasi on sallittua ainoastaan erikoisluvalla.

7 artikla

Lupavaatimuksista vapauttaminen

1. Poikkeuksena 6 artiklaan seuraavat liikenneryhmät on vapautettu lupavaatimuksista:
 - a) Liikenne ajoneuvoilla, joiden sallittu kokonaismassa (TPLW), perävaunut mukaan lue-
kien, ei ylitä 3,5 t.
 - b) Liikenne ajoneuvoilla, jotka ovat vaurioituneet tai hajonneet, sekä korjaamoajoneuvo-
liikenne.
 - c) Sellaisen kuorma-ajoneuvon liikenne lastaamattomana, joka on lähetetty toisessa
maassa hajonneen ajoneuvon tilalle sekä hajonneen ajoneuvon paluumatka korjauksen jäl-
keen.
 - d) Varaosien ja tarvikkeiden kuljetus valtamerilaivoille ja lentoaluksille.
 - e) Hätätilanteissa tarvittavien lääkintävarusteiden ja -laitteiden kuljetus, erityisesti luo-
nonmullistuksissa ja humanitäärisiin tarpeisiin.
 - f) Taideteosten ja -esineiden kuljetus messuille ja näyttelyihin tai ei-kaupallisiin tarkoi-
tuksiin.
 - g) Kiinteän omaisuuden, tarvikkeiden ja eläinten kuljetus ei-kaupallisiin tarkoituksiin te-
atteri-, musiikki-, elokuva-, urheilu- tai sirkusesityksiin, messuille tai juhliin ja päinvastoin se-
kä radioääniä tai elokuva- ja televisiotuotantoa varten.
 - h) Muutot, joita yritysten erikoishenkilökunta suorittaa, sekä kalusto tähän tarkoitukseen.
 - i) Hautajaiskuljetukset.

1. 14 artiklassa mainittu sekakomitea voi lisätä tai poistaa liikenneryhmäluettelosta ryhmiä, jotka on vapautettu lupavaatimuksista.

8 artikla

Tavaraliikenteen yleiset määräykset

1. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset vaihtavat sovitun lupamäärän vuosittain. Tavaroiden kuljetusluvat ovat voimassa 13 kuukautta kunkin kalenterivuoden alusta
2. Lupia ei voi siirtää.
3. Lupia voidaan käyttää ainoastaan yhdelle kulkuneuvolle kerrallaan. Jos on kysymys ajoneuvoyhdistelmistä, moottoriajoneuvo on määräävä tekijä lupaa myönnettäessä tai siitä vapautettaessa.
4. 14 artiklassa mainittu sekakomitea määrää eri käyttöön tarkoitettujen lupien kiintiön ja kaikki lupia koskevat lisäehdot.
5. Kabotaasiliikenteen harjoittaminen on kielletty, ellei toimivaltainen viranomainen ole antanut erikoislupaa tähän.

IV PYKÄLÄ YLEISET MÄÄRÄYKSET

9 Artikla

Veromääräykset

1. Liikenne ajoneuvoilla, jotka on rekisteröity sopimuspuolen alueella ja jotka toimivat väliaikaisesti toisen sopimuspuolen alueella tämän sopimuksen ehtojen perusteella, on vastavuoroisuuden perusteella vapautettu tienkäyttömaksuista ja kaikista muista ajoneuvon omistukseen, rekisteröintiin ja toimintaan liittyvistä veroista sekä liikenteen erikoisveroista.
2. Polttoaine, jota säilytetään normaalissa valmistajan ajoneuvoon sisällyttämissä kiinteissä tankeissa ja joka on tarkoitettu käytettäväksi ajoneuvon liikennöintiin sekä voiteluaineet ja varaosat on vapautettu kaikista tuontitulleista asemamaan alueella edellyttäen, että liikenharjoittaja noudattaa asiaankuuluvia tullimääräyksiä.
3. Tämän sopimuksen ehtojen piiriin kuuluva liikenne on asemamaassa tieverkoston tai siltojen käytöstä perittävien tullien ja muiden maksujen alainen. Tullit ja muut maksut peritään tasapuolisesti molempien sopimuspuolten liikenteenharjoittajilta.

10 artikla

Painot ja mitat

1. Ajoneuvojen sallittu maksimipaino, akselipaino ja mitat eivät saa ylittää rekisteröinti-asiakirjoissa mainittuja arvoja eikä asemamaassa voimassaolevia ylärajoja.
2. Sellaisten ajoneuvojen käyttö asemamaassa, joiden paino ja mitat ylittävät sallitut ylärajat, on sallittu ainoastaan ennakoita anotulla erikoisluvalla.

11 artikla

Kalusto ja muut ominaisuudet

1. Vaarallisia tai pilaantuvia tavaroita kuljettavat ajoneuvot pitää varustaa ja kalustaa ADR- ja ATP-sopimusten vaatimusten mukaisesti.

2. Laitteita, joita käytetään valvomaan ajoneuvojen miehistön ajo- ja lepoaikoja, pitää noudattaa AETR-sopimuksen määräyksiä.
 3. Sopimuspuolet sitoutuvat edistämään tämän sopimuksen puitteissa sellaisten ajoneuvojen käyttöä, joka vastaavat tarkkoja turvallisuus- ja päästöstandardeja.
- 14 artiklassa mainittu sekakomitea voi päättäessään kiintiöistä ja niistä vapauttamisesta antaa etuisuusaseman ajoneuvoille, jotka vastaavat uudenaikaisimpia turvallisuus- ja päästöstandardeja.

12 artikla
Valvonta

Tämän sopimuksen piiriin kuuluvat luvat, tarkastus- ja muut asiakirjat sekä monenvälisen tai kahdenvälisen sopimusten tai kansallisen lain perusteella vaadittavat muut asiakirjat on pidettävä ajoneuvoissa ja esitettävä valvontaviranomaisten pyynnöstä.

13 artikla
Liikenteenharjoittajien velvoitteet ja rikkomukset

1. Ollessaan toisen sopimuspuolen alueella sopimuspuolen liikenteenharjoittajat ja heidän ajoneuvojensa miehistöt noudattavat kyseisen maan voimassaolevia lakeja ja säännöksiä.
2. Jos sopimuspuolen liikenteenharjoittaja rikkoo tämän sopimuksen määräyksiä, on sopimuspuolen, jonka alueella rikkomus tapahtui, rajoittamatta sen omaa oikeusmenettelyä, ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle, jonka on ryhdyttävä kansallisen lainsäädäntönsä edellyttämiin toimenpiteisiin. Erityisen vakavissa tapauksissa asemamaan toimivaltainen viranomaisen voi väliaikaisesti estää maahan pääsyn kotipaikkamaan toimivaltaisen viranomaisen päätöstä odottaessaan. Sopimuspuolten on tiedotettava toisilleen tehdyistä päätöksistä.

14 artikla
Yhteistyö ja sekakomitea

1. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset ryhtyvät kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi ja soveltamiseksi sekä toimittaakseen toisilleen kaiken hyödyllisen informaation. Toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat myös toisilleen kaikista kansallisen lainsäädännön muutoksista, jotka vaikuttavat tämän sopimuksen soveltamiseen. Toimivaltaiset viranomaiset avustavat toisiaan tämän sopimuksen soveltamistarkoituksessa.
2. Sopimuspuolet asettavat sekakomitean tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi sekä käsittelemään tähän sopimukseen liittyviä asioita.

V PYKÄLÄ
LOPPUMÄÄRÄYKSET

15 artikla
Tämän sopimuksen voimaantulo ja kesto

1. Tämä sopimus tulee voimaan siitä päivästä, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että kansainvälisten sopimusten voimaantuloon liittyvät lainsäädännölliset vaatimukset on toteutettu.

Tätä sopimusta sovelletaan väliaikaisesti allekirjoituspäivästä lukien.

2. Tämä sopimus on voimassa määräämättömän ajan; kumpikin sopimuspuoli voi lakkauttaa sen ilmoittamalla kirjallisesti. Se päättyy kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin toinen sopimuspuoli on saanut ilmoituksen.

Todisteena tästä allekirjoittaneet, jotka ovat saaneet hallituksiltaan asiaankuuluvat valtuutukset, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty kahtena alkuperäiskappaleena Bukarestissa 29 päivänä toukokuuta 2002 suomen-, slovenian- ja englanninkielisenä kappaleena kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Jos syntyy eri tulkintoja, etusija annetaan englanninkielelle.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

Slovenian tasavallan
hallituksen puolesta